

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-4.054.28.2024.KG
Warszawa, 14 lutego 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 6932 z dnia 18 grudnia 2024 r., Posłów na Sejm RP Pana Dominika Jaśkowca i Pana Marka Sowcy, w sprawie udrożnienia koryt rzecznych rzek: Witeradówka, Baba, Sztoła, Biała, Sztolnia Ponikowska w powiecie olkuskim, na podstawie informacji przekazanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, przekazuję następujące stanowisko w sprawie.

PGW WP poinformowało, że przeglądy koryt ww. cieków są wykonywane systematycznie przez cały rok przez pracowników PGW WP Nadzoru Wodnego w Olkuszu, a także jest sporządzany wiosenny protokół przeglądu cieków. Należy zaznaczyć, że stan przedmiotowych cieków, zgodnie z przeglądami wykonywanymi na przełomie kwietnia i maja 2024 r., nie budził zastrzeżeń.

Jednak od maja 2024 r. sytuacja hydrologiczna obszaru zaczęła dynamicznie i zauważalnie się zmieniać: wody dołowe niewypompowywane na powierzchnię przez kopalnię ZGH Bolesław S.A. (po jej przejściu w stan likwidacji 31 grudnia 2020 r.) osiągnęły wysoki stan i zaczęły oddziaływać na zwiększenie przepływu w rzekach (aktualnie w zależności od lokalizacji ma to charakter trwały lub tymczasowy).

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że do Nadzoru Wodnego w Olkuszu wpływają informacje o powstających na obszarze powiatu olkuskiego zapadliskach i odtwarzaniu się sieci wód powierzchniowych, które to zjawiska są trudne do przewidzenia i kontrolowania. Szacunki naukowców wskazywały okres kilkudziesięciu lat jako niezbędny do wypełnienia się pokopalnianego leja depresji. Znaczny napływ wód jest zauważalny jednak od 2022 r. Kilkudziesięcioletnia działalność współczesnej kopalni, nakładająca się na wieloletnie działania wydobywcze na przestrzeni wielu wieków, zaburzyła stosunki wodne i zmieniła sytuację hydrologiczną regionu.

PGW WP zwróciło uwagę, że obniżenie przepływu w rzekach w związku z oddziaływaniem leja depresji mogło częściowo uśpić czujność właścicieli gruntów podczas planowania inwestycji, co aktualnie jest weryfikowane przez warunki przyrodnicze. Mieszkańcy obszaru znajdującego się w zasięgu oddziaływania kopalni mierzą się z problemem podsiąkania wód gruntowych na posesje lub zalewania ich wodami rzeczными, które wciąż nie mają jednak ustabilizowanych przepływów. Aktualna sytuacja sprzyja dodatkowo niekorzystnej w tym rejonie zwiększonej aktywności bobrów, które potęgują problem podtapiania zamieszkałych, zabudowanych obszarów.

Ciek Biała do 2024 r. prowadził niewiele wód w związku ze znacznym obniżeniem się zwierciadła wód gruntowych. Znaczny wpływ na jego przepływ miały wody jego dopływu (Sztolni Ponikowskiej) i tymi wodami był w znacznej mierze dotychczas zasilany. Od pierwszych dni maja 2024 r. można było zaobserwować podsiąkanie wody gruntowej w okolicy ul. Głównej i ul. Leśnej w m. Laski, w miejscu dawnego koryta ciek Biała, którego odcinek (o długości około 500 m) w wyniku działalności kopalni całkowicie zanikł. Wody te wytyczały przebieg koryta ciek zgodnie z jego historycznym przebiegiem. Aktualnie ciek prowadzi znaczne ilości wody nieprzerwanym korytem na terenie gminy Laski.

Dodatkowo wody gruntowe w okolicy Skałki Trawertynowej, przy ul. Leśnej, znajdując okno tektoniczne w nieprzepuszczalnej warstwie kajpru, który tworzy w tym obszarze podłoże, wypłynęły tworząc w lesie rozlewisko. Mając na uwadze dane archiwalne dotyczące przepływu wód powierzchniowych obszaru oczekuje się dodatkowego dopływu wód do ciek Biała od obszaru pustyni Błędowskiej. Aktualnie na cieku obserwuje się dużą działalność bobrów wpływającą na jego czasowe zaburzenia drożności.

Wiosną 2024 r. można było zaobserwować zwiększoną i nową aktywność wód powierzchniowych w okolicach Witeradowa w miejscach, gdzie ciek Witeradówka, administrowany przez PGW Wody Polskie Nadzór Wodny w Olkuszu, nie ma wytyczonego przepływu.

Ciek Baba w strefie źródliskowej pozostaje suchy i jest pozbawiony koryta (okolice Olewina). Poniżej obszaru źródliskowego ma on przepływ niestabilny, często całkowicie zanika, zasilany jest aktualnie głównie wodami ciek Witeradówka.

Podobną sytuację można zaobserwować na cieku Sztoła, który od zaprzestania zrzutu wód dołowych do ciek Baba, będącego dopływem ciek Sztoła, pozostaje głównie suchy. Obserwuje się jednak odradzanie się ciek w obszarze źródliskowym.

Ciek Sztolnia Ponikowska, na odcinku administrowanym przez PGW Wody Polskie, pozostaje drożny. Prowadzi on aktualnie niewielkie ilości wód, obserwuje się na nim dużą działalność bobrów wpływającą na jego czasowe zaburzenia drożności.

Należy zaznaczyć, że informacje pojawiające się w mediach dotyczące działań w zakresie udrożnienia Sztolni Ponikowskiej przez ZGH Bolesław nie dotyczą ciek administrowanego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

PGW WP poinformowało o następujących działaniach utrzymaniowych:

Lp.	Nazwa ciek	Działania podejmowane
1.	Baba	<ol style="list-style-type: none">1. Regularne przeglądy cieków.2. W latach 2022-2024 prace utrzymaniowe zlecane firmom zewnętrznym.3. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiorce tam bobrowych, usuwaniu zagrażających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta ciek itp.4. W 2024 r. na zlecenie PGW Wody Polskie

		<p>przeprowadzono zadanie pn. „Modelowanie hydrauliczne zlewni rzeki Baby”, którego celem było oszacowanie niebezpieczeństw i wskazanie miejsc newralgicznych, które mogą – bez podjęcia działań zaradczych – prowadzić do zagrożeń powodziowych obszarze.</p> <p>W związku z pozyskaną dokumentacją trwają obecnie rozmowy z ZGH Bolesław S.A. w zakresie remontu fragmentu koryta rz. Baby. Ponadto pozyskana dokumentacja jest analizowana celem planowania i podejmowania kolejnych działań.</p>
2.	Witeradówka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regularne przeglądy cieków. 2. W latach 2022-2024 prace utrzymaniowe zlecane firmom zewnętrznym. 3. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrażających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieku itp. 4. W roku 2024 na zlecenie PGW Wody Polskie przeprowadzono zadanie pn. „Modelowanie hydrauliczne zlewni rzeki Baby”, obejmujące również ciek Witeradówka, którego celem było oszacowanie niebezpieczeństw i wskazanie miejsc newralgicznych, które mogą – bez podjęcia działań zaradczych – prowadzić do zagrożeń powodziowych w obszarze. <p>Pozyskana dokumentacja jest analizowana celem planowania i podejmowania kolejnych działań.</p>
3.	Sztoła	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regularne przeglądy cieków. 2. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrażających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieku itp. 3. W latach 2021 – 2024 udział w akcjach sprzątnięcia odpadów z koryta cieku organizowanych przez Urząd Miasta w Bukownie i podejmowanie kilkakrotnie indywidualnych działań przez PGW Wody Polskie celem uprzątnięcia koryta cieku z licznych odpadów oraz zatamowań, w tym w 2024 r. poprzez zlecenie uprzątnięto ponad 8 m³ odpadów. Odpady gromadzące się przez dziesięciolecia w korycie cieku były zamulane w piaszczystym gruncie

		<p>– aktualnie z uwagi na brak wody w cieku, koryto systematycznie odślania nowe odpady.</p> <p>4. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrażających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieku itp.</p>
4.	Sztolnia Ponikowska	<p>1. Regularne przeglądy cieków.</p> <p>2. W latach 2022-2024 prace utrzymaniowe zlecane firmom zewnętrznym.</p> <p>3. Wykonywanie doraźnych prac przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrażających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieku itp.</p>
5.	Biała	<p>1. Regularne przeglądy cieków.</p> <p>2. W latach 2022-2024 prace utrzymaniowe zlecane firmom zewnętrznym.</p> <p>3. Spotkania w terenie z przedstawicielami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach (ciek przepływa na granicy województw) celem zapoznania z bezprecedensową sytuacją, z jaką mamy do czynienia w zakresie cieku Biała oraz pozyskania zgód na prace w korycie cieku.</p> <p>4. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrażających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieku itp.</p> <p>5. W związku z bezprecedensowym i dynamicznym odradzaniem się koryta cieku w m. Łaski PGW Wody Polskie przygotowały dawne koryto cieku na przyjęcie wód poprzez usunięcie roślinności i zatorów celem doprowadzenia do bezpiecznego połączenia się dwóch odcinków cieku.</p>

Lp.	Nazwa cieku	<u>Działania planowane</u>
1.	Baba	<p>1. Regularne przeglądy cieków.</p> <p>2. Prace utrzymaniowe w 2025 r.</p> <p>3. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu</p>

		<p>zagrożających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieków itp.</p> <p>4. Analiza dokumentacji zadania pn. „Modelowanie hydrauliczne zlewni rzeki Baby”, obejmującego także ciek Witeradówka, celem: podejmowania rozmów z jednostkami administracyjnymi na temat zabezpieczeń mieszkańców przed zagrożeniami wynikającymi ze zmian hydrologicznych, podjęcia komunikacji z mieszkańcami regionu oraz właściwego doboru działań do sformułowanych potrzeb, realnych do zrealizowania dla PGW Wody Polskie Nadzoru Wodnego w Olkuszu.</p>
2.	Witeradówka	<p>1. Regularne przeglądy cieków.</p> <p>2. Prace utrzymaniowe w 2025 r.</p> <p>3. Wykonywanie dorywczych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrożających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieków itp.</p> <p>4. Analiza dokumentacji zadania pn. „Modelowanie hydrauliczne zlewni rzeki Baby”, obejmującego również ciek Witeradówka, celem: podejmowania rozmów z jednostkami administracyjnymi na temat zabezpieczeń mieszkańców przed zagrożeniami wynikającymi ze zmian hydrologicznych, podjęcia komunikacji z mieszkańcami regionu oraz właściwego doboru działań do sformułowanych, realnych do zrealizowania dla Nadzoru Wodnego w Olkuszu.</p>
3.	Sztoła	<p>1. Regularne przeglądy cieków.</p> <p>2. Obserwacja cieków w zakresie jego odtworzenia się.</p> <p>3. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrożających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieków itp.</p>
4.	Sztołnia Ponikowska	<p>1. Regularne przeglądy cieków.</p> <p>2. Prace utrzymaniowe w 2025 r.</p> <p>3. Wykonywanie doraźnych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrożających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieków itp.</p>

5.	Biała	<ol style="list-style-type: none">1. Regularne przeglądy cieków.2. Prace utrzymaniowe w 2025 r.3. Wykonywanie dorywczych prac przez PGW Wody Polskie przy rozbiórce tam bobrowych, usuwaniu zagrażających drzew, usuwaniu zatorów i odpadów z koryta cieku itp.
----	-------	---

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Przemysław Koperski

Podsekretarz Stanu